

איך ליצור תקשורת מקרבת בשיעור מקוון?

- **ברוכים הבאים!** מה טוב יותר מפתיחה בברכה? כדאי לברך את המשתתפים בתחילת השיעור ואת מי שנכנסים בדקות הראשונות של תחילת השיעור. פתיחה חגיגית תעורר ציפייה וקשב. כדאי להתייחס גם למי שצופים במפגש המוקלט מאוחר יותר ולפנות אליהם בברכת הצטרפות (ראו "מפגש אחד, שני קהלים").
- **"שוברים את הקרח"** – תנו מקום לפתיחה רשמית פחות ומקרבת: כל התייחסות לעניין שקשור ל"כאן ולעכשיו" יכולה להתאים, שיתוף במשהו אישי שסטודנטים יכולים להתחבר אליו, סבב היכרות קצר וכד'.
- **ללא תיווך!** ותרו על תיווך של שקפי המצגת כאשר הם אינם נחוצים ואפשרו לסטודנטים לראות אתכם – המנחה במסך מלא, לטובת קשר אישי, פנים אל פנים בזום. באילו מקרים?
  - בתחילת מפגש הנחיה ובסיומו
  - לפני הפסקה ואחריה
  - כאשר מתפתח דיון או כשעונים על שאלות
- **קשר עין** – השתדלו להסתכל מדי פעם לתוך עינית המצלמה, כדי לתת לסטודנטים תחושה שאנחנו מביטים בהם.
- **מפגש אחד, שני קהלים** – מרבית הקורסים מאפשרים למידה סינכרונית וא-סינכרונית, זאת אומרת שחלק מהסטודנטים משתתפים בשידור החי וחלקם יצפו בהקלטה (וחלקם – גם וגם). לכן כדאי להתייחס מידי פעם למי שיצפו בהקלטה ולא נטלו חלק במפגש החי:
  - בפתיחת המפגש ובסיומו.
  - בהצגת שאלה חשובה או בעת יישום פתרון או הצגתו, אפשר להציע לצופי ההקלטה לעצור את ההקלטה בנקודת זמן מסוימת, כדי שינסו להציע תשובה או פתרון משלהם.
  - לצורך הפניית שאלות – לאפשר שאילת שאלות מחוץ לזמן המפגש בפורום באתר הקורס, בדוא"ל או בשעת הקבלה הטלפונית/בזום.
- **פנייה אישית בשם** – יתרון מובהק של למידה מקוונת הוא היכולת לזהות על פי שם את המשתתפים, לפי שם המשתמש שלהם ב-ZOOM. השתדלו לפנות לסטודנטים באופן פרטי בשמם (אין צורך כאמור לזכור שמות בעל פה). פניה בשם היא אישית ונעימה יותר.
- **חיזוקים חיוביים** – כביטוי ליחס אישי או קבוצתי וכדי לעודד השתתפות. אפשר לתת חיזוק על נוכחות (והתמדה), על השתתפות פעילה, על פתיחת מצלמה וכד'.

- **"תודה ששיתפת!"** – אל תחששו לשתף את הסטודנטים במתרחש "מאחורי הקלעים". זכרו שהם לא תמיד רואים או יודעים מה מתרחש מצידו השני של המסך – אם ישנה תקלה ורצף השיעור נקטע, אם לא הצלחתם לשתף מסך, אם נפל לכם משהו, אם אתם בודקים את הציט או מעלעלים ביחידת הלימוד או בחוברת המטלות כדי לתת הכוונה. הסבירו להם את המתרחש כדי להפיג מתח ולחץ, וכך גם תיצרו תקשורת מקרבת.
- **"שולחן המורה"** – השתדלו להיכנס למפגש המקוון כמה דקות לפני תחילתו ולהישאר כמה דקות לאחר סיומו, כדי לאפשר תקשורת בין-אישית ביניכם לבין הסטודנטים. נסו להמיר באופן זה את הפניה הישירה של סטודנטים אליכם בכיתות הלימוד הפרונטליות, ב"שולחן המורה" בלמידה מרחוק.
- **"חדר משלך"** – כדאי [ליצור חדר ייעודי](#) למשתתפי קבוצת הלימוד המקוונת שלכם באתר הקורס, כדי לאפשר ערוץ תקשורת נוסף על זה שבמפגש החי.
- **חיוך שווה זהב** – כמה פשוט, כמה מקרב.

[לסדנה וירטואלית בנושא](#)
[לתצפית ומשוב במפגש מקוון](#)
[לאימון או ייעוץ אישי בנושא](#)

כתבה: ספי רינצ'לר, ראש תחום פיתוח מקצועי של סגלי הוראה, המחלקה להוראה ולמידה